

UNIVERSUL LITERAR

NOTELE SAPTAMANII

REGATUL MUNTENEGRULUI REGELE POET

Regele Nicolae

Nimic n'a venit să se opună visului atâta vreme visat în țara Muntelui Negru. Regatul Muntene-grului există și Prințul Nicolae poartă de câte-va zile titlul de rege, acela pe care unchiul său Danilo se gândea să-l ia când a fost asasinat.

La 1860 o regalitate muntene-greană n'ar fi fost cu puțină, și fiului bunului voevod Mirko i-a trebuit o jumătate veac de dibăcio, de cuminen-țenie și de sforțări, ca să o facă să fie acceptată de Europa. De sigur, Muntene-grul nu avea să rupă legă-turi de vasalitate, ca Bulgaria; dar când suveranul de azi s'a dus la Ce-tinje se știe ce era acest cuib de vul-turi.

Totul era de creat: guvern, ar-mată, parlament, justiție, școli. Și înăru-lui, pe care succesiunea prin-diară l-a găsit la liceul Louis le grand din Paris, nu i-a fost prea în-ult tot curagiul lui, ca să nu fie doborât de sarcină. Inceput cu înce-ful, organiză școli, tăie drumuri, în-zestră Muntene-grul cu o armată care, la nevoie, putea să cumpănască în problema balcanică. Și întâiul său succes fu în timpul conflictului de la 1876 — 1878, când Congresul de la Berlin îi îndol suprafața Statului.

De altfel, regele de azi a știut să cultive, cu un rar noroc, politica al-lianțelor. Și-a măritat două din fete cu mari-ducii de-aî Rusiei; cea mai tânără fată a lui este acea regină Elena pe care, de când cu devota-mentul ei la Messina, Italia nu o va mai privi nici odată ca străină; și a-cesste alianțe nu puteau să nu asig-ure propășirea Muntene-grului. Ni-meni nu s'a opus la transformare. Nu numai că Austro-Ungaria, pute-rea cea mai interesată în cauză, a renunțat la servituțiile de care se bucura de pe urma tratatului de la Berlin, dar împăratul Frantz-Iosif a fost cel d'întâi care să trimită felici-tări noului rege, în ajunul încora-nării.

Serbia, cel mult, putea să se arate oare cum nemulțumită de acest re-gat ce se năște. Belgradul și Cetinje și-au disputat totdeauna onoarea de a fi focarul regenerării sârbești; dar prezența prințului moștenitor al Serbiei la serbările muntene-grene, prezența lui alături de suveranii ita-lieni, alături și de țarul Bulgariei și de fiul său Boris, dovedește că gu-vernul regelui Petru a înțeles rostul evenimentelor.

Serbările aceste au fost o splen-doare de entuziasm. C'adevărată furtună de „zivios" a tunat la Ce-tinje, când prezidentul Skupcinel, în numele adunării, a venit să reară prințului Nicolae să ia titlul de rege și, după acceptarea acestuia, prințul moștenitor proclamă, de pe balconul palatului, știrea atât de așteptată în Muntele Negru.

„Muntene-grul a devenit regat și prințul vostru rege"

Puțin știu că ex-prințul Muntene-grului, care s'a încununat cu coroana regală, este poet. Regele Nicolae a compus multe bucăți epice care au fost publicate în revista *Ortie* (Puiul de vultur) și numeroase cântece patrio-țice și drame, în fruntea cărora trebuie citată „Fecioara Balcanilor", inspirată de teribilul război de la 1876 contra turcilor, și al cărei pro-log, de o elocință extraordinară, e o generoasă și curajoasă apologie a virtuților femeii muntene-grene.

Iată un mic extras:

CATRE MUNTENEGRENE

O! muntene-grene, vă bine-cuvin-tez! voi care păstrați atât de adânc în suflet iubirea de patrie, voi care ne-ați întovărășit pe toate câmpurile de bătăe și cari numai la sfârșitul luptelor v'ați îndoliat după cel ce ad pierit.

In cântecel voastre celebrați moartea eroilor și ne îndemnați la alte isprăvi.

Sărbote, înfometate, cu picioarele însângerate de stânci, cu rochile sdrențe, v'ați furizat în fața noastră, pe granițele patriei amenințate, ca să ne aduceți muniții și hrană.

In mijlocul fumului des al ierbel de pușcă, alături de crucea—simbol al libertății noastre, am văzut strălu-cind îngerăștile voastre fețe, o! su-rori. Și lăsându-mă rob avântului inimii mele, am vrut să vă cânt vir-tuțile, sacrificiile, osârdiile, înflăcă-rata voastră dragoste de patrie...

Inchipuirea mea a întâlnit, pe țăr-murii Zetei, o femeie având în suflet acelaș ideal ca și voi. Am pus în gura ei osârdiile și virtuțile voastre. Am făcut-o să trăiască în versurile mele, așa cum în visurile mele am văzut-o, pentru ca să slujască de ve-nică pildă tinerelor femei muntene-grene...

A.

D-l Gr. I. Brânișteanu, din str. Uranus 2, în Capitală, căruia spre încurajare i-am publicat câte-va traduceri, a comis o pungășie.

A copiat din ziarul „Lumea nouă literară" (1894) o dragălașă bucată în proză semnată Pincio (I. Păun) și ne-a dat-o drept lucrare a sa. Cu titlul „Iubire" bucată a apărut în numărul nostru trecut.

Individul, chemat la redacție, și-a mărturisit pungășia și a că-pătat lecția ce merită.

Dacă suntem înuși să mărturi-sim surprinderea bunei noastre cre-dinși, credem de datoric a da pe față pungășia număritului Gr. I. Brânișteanu pentru ca, cel puțin, să nu mai pungășască și pe alții.

CE S'AUDE IN NOAPTE

— IMPRESH —

Pășeam încet, de frică să nu spe-riți florile și păsările...

Dibuiam aproape prin întunericul pe care nu'l sfășia nici o rază, și mă înfioram la șgomotul cel făceați tai-nicile viețuitoare prin iarba ce foia ușor...

— La ce ai venit?—se răsti, aproa-pe, bradul, de la care știu, totuși, a-tâtea povești frumoase...

— Vreau să văd ce taine urziți voi, noaptea, am răspuns eu, fără su-părare, bradului, bunului meu prie-ten.

— Bine, asta nu e rău, zise el în-muiat — dar mi-e frică să nu auzi vorbe supărătoare, căci sunt multe flori cari în loc să doarmă sau să privească splendoarea Cerului, stău de îndrăgă verzi și uscate, minciuni toate, cari nu se potrivesc cu firea lor... Uite, întreabă și pe geor, că el ca să-și răzbune, le îngână toată noaptea...

Și bradul își înălță fruntea aspră care atâtea vijelii a sfidat, și tăcu, privind nemșcat în depărtările în-tunecoase...

Un glas mă chemă încet; mă în-torn: un fir de iarbă își înălțase cât putuse trupșorul lui fraged—și mi făcea semne cu înțeles...

— Ce vrei tu, draguț fricel de iar-bă? n'ai auzit ce-a grăit, bradul?

— Tocmai de aceea te-am chemat, să-ți spun că apostolul ăsta grav, vrea să cam sperie lumea...

— Taci că mi-e prieten...

— Ce-are aface, parcă prietenii nu ascund o parte din adevăr și

spun numai lucrurile cari și-i înfăți-sează pe ei buzi și sinceri?...
Lasă că știu eu multe, deși sunt așa de mititel și subțire ca un fir de mătase.

— Ce scop o fi avut atunci, bra-dul, să mă gonească?

— Ei, se vede că cu toată firea lui sălbatică, ursuză și neînțeleasă, tot ține la tine; și, de frică să nu cum-va să te îndurereze unele taine ale nopții, s'a încercat să te trimeată pe unde ai venit... Dar, nu s'aude tot-deauna lucruri urâte, triste; când nopțile sunt fermecate de zâne bune, atunci se înprăștie în tot copriusul cântec și susur de dragoste și po-vesti frumoase...

— Ce păcat că noaptea asta nu e fermecată.

— Ba da, și de vești, stai de as-cultă poveștile frumoase pe cari și le spun florile. Asta pentru că îți sunt recunoscători; eu nu pot uita cum tu, bună, m'ai scăpat dela o moarte sigură, atunci, în primăvară, avârlind cât colo urăciosul cela de melc, care voia să-și facă din mine, un prânz gustos...

Ei nu dorm de fel când se pornesc florile să bâsmuiască lucruri pe cari le știu numai ele și razale, îndrăgos-titele lor... Să vezi atunci pe brad, prietenul tău, pentru că nu-i plac cuvintele dulci și mărturisirile gin-gașe de dragoste, cum se supără și dă drumul la tot felul de reflectii grele, atingătoare. Nu-i vorbă—măr-turisesc—face el bine că nu prea crede în flecăriile de iubire; în atât amar de timp, o fi văzut și pățimit el multe, de-a ajuns așa sălbatec și aspru.

— Multă judecată mai ai tu, fir-celule... ori, asta, pentru că e noap-tea fermecată...

— Și l... făcu încet firul de iarbă, ascultă ce s'aude...

M'am ascuns mai bine sub frunzi-șul castanilor. Și frunzișul tremura și sfășia ca o apă în care picură ar-gintul stelelor...

O tiparoasă mirositoare se plecase de-asupra unei pansete de culoarea Cerului pe inserat, și-i spunea:

— Tu mi-ai făgăduit de mult că-mi vei descoperi taina nașterii tale; de ce nu te ții de cuvânt? Faci întocmai ca oamenii...

— Nu! Nu! răspunsă pansașua, spune-mi mai întâi tu, cum te-ai născut, tu dulce și aromitoare care tuturor ești dragă...

— Ei, dacă vești tu așa—zise simplu și fără mofturi, tiparoasa—fie!

Dar, dacă nu ți-o place ce ți-o spu-ne eu, să nu destăinuți cui-va acea-sta, ca să răză de mine.

— Spune... spune...

— De mult, foarte mult, Dum-ne-zu trimis-a pe ingerul Mihail, să văză ce mai e pământ, ce suflete mi-loase și bune mai erau de însem-nat în cartea de aur a Cerului. Tre-bue să știți, că ingerul Mihail, ade-sea coboară în zările de aci și sboa-ră nevăzut și neghicit de nimeni, pe de-asupra a tot ce alcătuiește pămân-tul ăsta plin de patimi...

Când se stârnește o ușoară adiere în văzduh, mângăioasă și plină de mireșme ce nu se cunosc pe-aci, e sigur că ingerul sboară aproape de noi, și aripele lui încheagă suflarea aceea mirositoare.

Odată, cum colinda el, în sus și'n jos, pământul, întru căutarea sufle-telor bune pe care abia de le găsea ici și colo, zărește în depărtare o flacăra strălucitoare ce se înălța în-volburată la Cer.—Ce-o fi? își zise Ingerul, și ca gândul sboară spre lo-cul acela. La marginea unei câmpii, ardea de patru părți o casă sără-căcioasă, pe care o loania o văduvă cu două copilași Sfântul Inger se în-duioșă și găsi că voia Domnului său era ca în totdeauna tainică și neînțeleasă. Își scutură aripile și toată roua de pe ele o lăsă să picure în șuvoiul de apă minunată, pesta învâlmășagul de flacăra potolindu-le și răcorind văzduhul. Oamenii vor-beau cu durere de muma care pieri-se în flăcări, și se înprăștiară pe la casele lor, uitând pe cei două copilași

scăpați din foc, adormiți în iarba umedă de pe câmp.

Bunul Inger, văzându-i, lucrăm de unia; și, lăsându-se aproape de pământ, smulse câțiva fulgi albi ca zăpada, din aripele lui sfinte, și îi înprăștie peste copilași adormiți în răcoarea umedă a nopții; apoi se înălță la Cer și pieri ca o fășie de lu-mină în albastrul scânteitor de ste-le. Copii dormeau acum ca sub o a-ripă calduroasă și zâmbeau neștiu-tori în somnu-le, cu adevărat fer-mecat!

Tocmai târziu oamenii își aduseră aminte de dansii și se întoarseră de'i luară de pe câmpul pustiu.

Fulgii smulși din aripele sfântu-lui Inger, străluceau mult mai mult ca argintul razelor, în iarba umedă; și floricelele albe din jur, se minu-nau de nemi văzuta lor albeață, care întuneca pe a lor. Iarba însăși se culcase la pământ într-o evlav-i-oasă prosternare, iar macii roșii, ca pete de sânge în marea de lumină, se treziseră din somn, uimiți și îm-bătați de noua aromă ce se răspân-dise pe întreaga câmpie... Licuricii se rostogoleau scânteietori și veneau aproape; un șarpe, momit de albea-ța aceea neîntrecută nici de lumina lunii, se târa până lângă ei...

Atunci, un vânt pornit de sus, stârnit de-o mână atot-puternică, îi luă în vârtej amețitor și-i risipi în zările albastre, în depărtările nești-ute...

In locul unde cădea fiecare fulg,— minuna! — răsărea mănunchi de flori albe, mai albe ca zăpada și a-romitoare ca nici o altă floare, că-roră oamenii le dădură numele de „tiparoase", slăvindu-le și purtân-du-le cu dragoste la sâmurile lor...

Și uite așa ne-am născut noi, ti-paroasele...

— Multumesc, zise pansașua în-gândurată, nașterea ta e sfântă, de aceea ești tu atât de dragă ini-melor iubitoare... Lasă-mă să cuget la ce mi-ai spus tu, iar când să fi iar noaptea fermecată, îți voi spune și eu taina nașterii mele, care nu se poate asemui celei a tale...

— Fie, voi aștepta și nu sunt su-părată, răspunsă cu dulceață gin-gașă tiparoasă.

Când să mă depărtez și eu de sub frunzișul castanilor, cântecul mono-ton al greerilor începu și mai răsu-nător...

— Aștia sunt cronicarii nopții, zise glumet, un fir de rozetă, stârnind o ușoară pornire de râs printre flori.

— Eu aș porni de pe aci, pe gă-lăgioșii ăștia cu limba lor peștiră, cari ne turbură liniștea,—adăogă cu necaz un trandafir galben, jumă-tate adormit...

Ca să aud orice cuvânt, pășeam încet; în dreptul bradului mă oprii:

— De-acum mă duc, prietene, e târziu!

— Pentru că nu ai auzit lucruri urâte, nu sunt supărat pe tine;—răspunsă bradul, binevoitor—du-te de te culcă... Îți urez vise frumoase...

— Vrăjește-mi-le, tu...

— Nu știu ce ceri—șopti abia, prie-tenul meu, cântând aturea, el atot știutorul înțelept...

Pe când mă depărțam, dintre flori se înălța susur blând și freacă misterioasă de dragoste vrăjită...

Dar era târziu...

Constanța-Sysila Economu

PROVERBE

De cât filosof ofticos, mai bine mă gar sănătos.

Vai de țarla fără câini și casa fără stăpâni.

De sărac, nici unghi n'are să se scarpine.

Mai bine o împăcare strâmbă de că o judecată dreaptă.

Tăciunele acoperit arde afurisit.

Dumnezeu dă, dar în obor nu bagă.

CELEI DE IERI

Prin aleia 'n care vântul
Poartă frunzele de ceară
Nu 'nțeleg de ce durerea
M'a purtat din nou ascără.

Te-am uitat de mult și totuși
Parcă mi-ești mereu aproape,
Și te văd redând lumină
Obositelor mele pleoape.

Și ca 'n vis, așa de dulce
Ochii tăi surâd într'una,
Cu același zâmbet care
M'a mințit întotdeauna.

Și-ți aud și glasul parcă
Cum mă chemă la tine iară,
In șoptirea 'n care vântul
Poartă frunzele de ceară.

Mihail Alexandrescu

SCRITORII VECHI

DRUMUL PÂNĂ LA SNAGOV

de
AL. ODOBESCU

De j, în anul trecut, pe o frumoasă dimineață de vară, apucați, fără tel hotărât, calea Ploesșilor. Pentru cel ce are a se conforma la o a doua citație a tribunalului de Prahova sau care vrea să-și târnuască lână ori cherestea dela munte, înțeleg că munte nu poate fi mai folositor, mai comod și chiar mai plăcut decât cea măiestrită șosea care, din grădina dela capul podului Mogoșoaiei, se întinde atâ până la bariera Ploesșilor, și care-l duce, drept ca glonțul, în trei patru ore, fără piedică, fără turbare, în capitala județului despre munte. Dar pentru mine, călător cu gusturi nefericite și setos de a cunoaște țara cu tainutele-i comori, de a răsufla într'însa gemățul din urmă al trecutului ce se ascunde prin locuri uitate de civilizarea modernă, mărturisesc că acea linie monotona ce-și destinde așternutul său grosier de pietriș gălbui, peste țarine și liuzi, covârșind văile și scobind dealurile spre a nu se abate dela nivelele sale drepte și uniforme, avea coardă nemădărită și disgrațioasă, întinșă fără gust pe deasupra capricioasă năfă, în pară un ce anormal, nesuferit, puțin firesc și absurd, care despozește natura, fără de a face omnia imaginatiunii, bunului gust și dreptului simț ale omului. Dovadă deșure adevărul acestor cugetări, am chiar răspunsul urât ce mă stăpânește înăuntrul ce trăsura începe a mă lăgăni într'un chip monoton, scârțâind pe șurubul așternut dela a unei bune șosele. Atunci simțirile oricărui călător ating a se amorti; ochii se oboresc din lipsa de varietate, urechile se învârtă a se răsufla ca o pârâitoare, narile se înăbușă de o pulbere, glasul se oprește în pieptul îngreuiat și prostătic aromă stăpânește toată firea nenorocitului călător! Atunci, el doarme, el sforăie! — Rămân în sănătate, impresiuni vii și variate! Pentru somnoros, natura n'are priveliști încântătoare: suvenirile trecutului rămân aște dealungul căii. Câte colăța nămat, când surugii pornește într'unul din acele desghinuri fantastice care dau, până la oarecare punct, o idee despre pornirile furtunoase ale zeului Odin, incurându-și armăsarul ager cu nenumărate picioare, atunci numai, somnul e întrerupt cu spaimă de mișcările șovăite ale trăsurii, alungându-l dela o muche a șoselei la alta, ca o coasă ascuțită într'un răzoi de fânate.

Acasta nu era sub nici un cuvânt, temerea ce mă preocupă în zina călătoriei mele către Ploesști, căci ticniții călători vinetli ce-mi trăgeau brîșca, nu se puteau asemăna într'un nimic cu zescul fugaci, și singura lor vină era de a se clăti cu o mișcare lină și cumpătată care mă îndeamna puternic a mă da cu totul plăcerilor puțin ispititoare ale zeului Morfeu. Pe când efectele somnifere ale șoselei, în luptă cu o nouă stăruință curiozitate de

călător deștept, începuse a lua proporțiuni învingătoare, ca la trei ore de București, dincolo de satul Tâncăbeștilor, acolo, unde, pe dreapta, este o mică cărciumă țărănească, deodată mi se deschise în față un drum frumos și larg, un drum al lui Dumnezeu, ce șerpuia printre păduri stufoase ca un covor de iarbă fragedă și mărunță, scăldată pe-alocurea de bălțișe răslățate, ce se adunaseră din apele de ploae. Instinctul meu de barbar, — căci astfel mulți vor zice — mă împinse a lăsa îndată nevoiașă șosea, și intrai cu inima încinsă de dorul liberei naturi, într'acea minunată dăbravă.

Totul în preajmă era încântător; înalții stejari, pătrunși de lumina soarelui de vară, prezentau în bolțile lor răslățate, toată scara fețelor snarandului, dela frageda verdeț a mugurului până la negrul întunecat al tulpinii. O atmosferă de balsam răcoroasă învia suflarea și șoapta frunzelor, ușor clătinate de o lină adiere, se îngâna singură cu susurul greierilor ascunși în frunziș. Prin acele locuri misterioase, scăldate acum de razele amiezii, postalionul meu înainta pe făcăneală: surugiu, spre a îndemna căii, învârtia oneori biciul alenc peste capul lor, și apoi le adresa, din când în când, cu glas domol, strigătul prelungit de: *hai băcși!* Roțile brîștei tăiau fâgăse subțiri pe iarbă plăpândă a pământului jilav, și tot echipagiul pășia cu o moale legănătură. Cățiva porumbi sălbatici, singuri stăpâni deocamdată ai acelor păduri, se răslăiau pe drum, și când trăsura sosia aproape de dânsii, ei zburau mai departe, tot pe cale, și îngânau astfel mersul nostru, până ce, obosiți de întrecere, s'ascundeau în crăcile vecine. Astfel, totul în acea zi era pustiu prin pădure; abia dacă întâlnești doi muscali lipoveni din cei ce locuiesc în sat învecinat. După bărbile lor lungi, după cămășile lor vârgate cu

vază din țară printre cari cu drept cuvânt se numără.

Distinsul ofițer e militar de carieră și ca atare cuvîntul d-sale e totdeauna prețuit în toate chestiile ce privesc armata. Iubit de camarazii săi, respectat în toată oștirea, prețuit de Soveran, d-l general Mavrocordat poate fi mândru de situația ce ocupă în țară, situație tot atât de onorătoare și pentru țară și pentru d-sa.

Ygrec.

ARMATA NOASTRA

D-1 General Mavrocordat

luntrele care-l purtau se lăsase până la buze în apă; tălpile trosneauu la fiecare mișcare și îngrijirea cuprinsă pe tot. Deodată, pe la mijlocul căii, o groaznică scârșnitură se auzi, și tot podul sfărâmat se cufundă în adâncime cu sarcina-i îngrozită. Atunci, la lăcoarea roșatică a murgului sării, se văzu o scenă din cele mai înfiorătoare. Arestanții, împiedecați de cătușele grele ce-l legați maii în alții și li trăgeau afund, soldații îngreuiati de armele și de munițiunea lor, se luptau în întunerecul și în volbură undelor, care de care să scape, trăgându-se, smucindu-se, cufundându-se și mai rău, unii pe alții.

Un preot ce mă călăuzise dela sat, îmi povestea trista împrejurare dela 1853, însoțindu-mă pe podul umblător, ce-l mânău acum voinicește patru țigani arestanți cu fețele negre și încruntate. Trăsura o lăsasem la mal, și plutind pe întinsa baltă, în curând sosirăm în insula unde se află mănăstirea.

CUGETĂRI

Nenorocirea este lașe; urmărește pe acel pe care 'l vede că tremură și fugă de acei cari o așteaptă cu nepăsare.

Mantegazza

Se obține sănătatea sufletului ca și a corpului, suprimând ceea ce face rău.

Al. Dumas p.

Religiunile sunt ca licuricii: au nevoie de întuneric ca să lumineze.

Schopenhauer

Folosește-te de buna dispoziție a momentului, căci vine foarte rar.

Goethe

Visul e pâinea zilnică a existenței.

Gustave Dros

În ideal stă toată puterea și toată slăbiciunea unei democrații.

Mommson

O moștenire de 30000 dolari

— de MARK TWAIN —

— Urmare —

Câtă-va vreme după întâmplările astea, soții Foster steteau întinși alene pe niște țeturii, pe bordul yachtului închipuit, care străbatea mările Sudului. Tăcea, amândoi fiind ocupați cu câte altceva în gândul lor. Tăcerile acestea se făcuseră de la un timp foarte dese și prietenia lor de altă dată, când își împărtășeau unul altuia gândurile, dispăru-se încetul cu încetul. Grozavele desțîniri ale lui Sally își desăvârșiseră opera; Alek făcuse sfurtări nemai pomenite, ca să poată alunga amintirea lor, dar nu izbuti și rușinea și mâhnirea ce resimțise auzind mărturisirile, îi rămăseră în suflet, otrăvind din ce în ce nobila-i viață închipuită. Ea vedea acum (Duminea), ce ființă obraznică și înșelătoare ajunsese bărbatul ei. Nu-i mai venea nici să-l privească. Avea un secret, nu se purtase cu bună credință față de bărbatul ei, și de aceea era foarte neliniștită. Nu îndrăznise să-i vorbească de un anume lucru! Fusesse ispitită de o împrejurare excepțională de a pune mâna pe toate mince și căile ferate ale țării și își primejduse toată averea, începând iar speculațiunile. Acum nu mai știa în ce chip să-și ascundă turburarea. Ea trădase încrederea bărbatului ei și în muștrările-i de cuget se simțea cuprinsă de milă pentru acela care sta în fața ei fericit, mulțumit, încrezător într'ansa! Nici odată nu avusese el cea mai mică bănuială și era desnădăjduită gândindu-se ce nenorocire grozavă îi aștepta poate, năruind visele frumoase, sărăcindu-l...

— Ascultă Alek!

Acastă întrerupere bruscă din vis

Podul se clăti cu greț dela mal;

făcută de bărbatul ei și fu ca o alinare. Ea îi fu recunoscătoare și îi răspunse cu o nuanță din duioșia de odinioară :

— Ce e dragă ? Știi ce, Alek, mi se pare că ne-am înșelat cu privire la căsătoria fiicelor noastre, său mai bine zis, tu te-ai înșelat.

Se întinse bine în fotoliu și urmă eu vioiciune :

— Gândește-te bine; lărgănim de cinci ani. Ai făcut mereu același lucru: pe măsură ce ne îmbogățim, ți-ai ridicat pretențiile. De câte ori credeam că o să avem nuntă, după ce pregătisem toate, observai o partidă mai bună, și rămăneam amăgiți. Mi se pare că ești prea nofturoasă. O să ne căim de asta. Întâi ai înțuraturat pe fiul dentistului și al doctorului... Prea bine. Pe urmă al bancherului și al vânzătorului de porci... Iară bine. Apoi pe al guvernatorului și al secretarului... Perfect, mărturisesc și eu. În sfârșit pe al vice-președintelui și al ministrului de război... Bine, foarte bine, căci pozițiile ocupate de părinții lor nu sunt stabile. Atunci te-ai gândit la nobilime; credeam că s'a sfârșit, că ne vom ajunge scopul. Credeam, înși închipuiam că nunțile se vor face cu vreun descendent al unei familii vechi de aici. Ași! Te-ai uitat la aristocrații adevărați din Europa și adio compatrioții noștri! Am fost cât se poate de descurajat. Și apoi ce lung sir : ai respins baroneții pentru baroni, baroni pentru viconti, viconti pentru conți, conți pentru marchizi, marchizi pentru duci!!

„Acum trebuie să ne oprim. Ai mers până la capăt! Deocamdată avem patru duci la îndemână; câteș patru autentici, de nobilime veche. Sunt îndatdrați, foarte îndatdrați. Vor zestre mare, fie... Ha! Alek, a sosit momentul așteptat de atâta vreme, să-ți arătăm copilelor, ca să aleagă !

Alek zâmbise încă de la începutul acestei lungi cuvântări, apoi o licărire de bucurie, aproape de triumf, îi luci în privire. În sfârșit zise cât de liniștit putu :

— Ce-ai zice, Sally, de o alianță regească ?

O minune! Nenorocitul fu atât de zăpăcit în fața unei asemenea întrebări, în cât rămase cu gura căscată, scărpinându-se după ureche ca un cotoi. Apoi își veni iar în fire, se sculă și i se plecă înainte cu tot respectul și admirația ce avusese odinioară pentru dânsa.

— Pe Sf. Gheorghe! strigă el cu înflăcărare. Alek, ești o femeie superioară în toate! Nu m'ași putea măsura cu tine nici odată. N'ași putea nici odată să înțeleg cugetările tale adânci și înțelepte! Dar nu trebuia să vorbesc, trebuia să mă fi gândit că pregătești ceva mare! Iartă-mă, și acum spune-mi care ți-e gândul, căci mor de nerăbdare și nu te voi mai vorbi de rău cât oi trăi.

Nevastă-sa, fericită și măgulită, își apropie buzele de urechile lui Sally și-i șoșoti numele unui prinț moștenitor.

El își perdu cumpătul, fața i se roși...

— Cerule! strigă el. Are o casă de joc, un episcop, o catedrală... toate acestea sunt ale lui! Percepe taxe la vamă, are cea mai frumoasă țară din Europa. Nu e întinsă, dar e destul de mare. E suveran, asta e lucrul de capetenie, teritoriul nu înveamnă nimic...

Alek îl privi cu ochii lucitori. Se simțea foarte fericită. Zise :

— Gândește-te, Sally: e o familie care nu se înruțește de cât cu case regești din Europa: nepoții noștri vor fi suverani...

— Firește, nu e ceva mai sigur de cât asta, Alek, vor ține sceptrul cu atâta obicinuință și liniște, atât de firesc, precum țin eu bastonul. E o afacere minunată, Alek! Dar îl ții bine? Nu ne scapă? Ești absolut sigur?

— Nu-ți fie teamă. E strâns legat de mâini și de picioare; e datornicul

MEDITAȚIE

de Théophile Gautier

... Această lume 'n care cele mai bune lucruri
au scrisa cea mai tristă...

(Matherbe)

*O sufletul meu feciorelnic ce te-am pierdut așa de iute,
nădejzilor surăzătoare de fericire și amor,
și voi, o, viselor frumoase din dimineața vieții mele
de ce n'ași dăinuie cu toate până când îmi e dat să mor ?*

*Ce 'ntreb eu !... Ca și când n'aș ști că totdeauna, la amiază,
roua, ca lacrimi de argint, nu mă scipește blând pe florii,
iar clematita cea plâpândă, sub recea vântului suflare,
își pierde până pe 'nserate încântătoarele i culorii...*

*Nu-ți știu oare că păruți, pornit dintr'un isvor curat
când trece prin mocirlă și pierde într'ansa toată limpezimea
și că un cer senin acum, când îl astupă-un nor năpraznic
se 'ntunecă,—și se cufundă în noapte toată înălțimea?...*

*E cărmuită lumea noastră de-o lege-adânc neîndurată :
ca umbra unei dulci păreri pe care-abia prinzi s'o 'nțelegi,
așa se stinge ori-ce farmec ; durerile, însă, rămân ;
un trandafir trăește-o oră, un chiparos veacuri întregi.*

N. Mihail

nostru. E al nostru cu trup și suflet. Dar să vorbim și de celalt ginere.

— Cine e, Alek ? — E Alțeta Sa Regală Sigismund Sigfried Lauenfeld Dinkepiel Schwartzenberg-Blutwurs, mare duce ereditar din Katernyammer.

— Ei, ași! Nu glumești ? — Asta e; pe cinstea mea! Sally d'abia mă putea să răsuflă de uimire. Apucă mâinile nevestii și le strânse multă vreme, fără să îngâne vre-o vorbă.

În sfârșit reluă cu entuziasm :

— Ce frumoase sunt toate astea ! Iată dar că vom avea descendenți cari vor domni peste cele mai vechi dintre cele 364 principate germane și peste unul din cele 2-3 cărora Bismark le-a lăsat o neațărnare relativă după înființarea Unității germane! Am auzit de capitala principatului: are întărituri și o armată; infanterie și cavalerie; trei oameni și un cal. Alek, am așteptat mult, am fost de ulte ori amăgiți, ne-am văzut planurile schimbate, dar acum numai Dumnezeu știe ce fericit sunt! Sunt fericit, și recunoscător către tine, draga mea, care ai pregătit așa lucru mare. Când facem nunțile ?

— Dumineca viitoare.

— Bine. Dar să facem totul cu o strălucire, de să-ți meargă vestea. Se și cuvine să fie așa, având în vedere poziția celor logodiți. Dar după câte am auzit, sunt mai multe feluri de căsătorii, și e un fel regesc, cu totul regesc numit morganatic... O să facem nuntă morganatică ?

— Dar ce e aia Sally ?

— Nu știu dar am auzit vorba asta la căsătoriile de regi sau prinți...

— Atuncî fie și morganatic. Chiar am să cer să fie morganatic.

— Bravo ! Iată totul pregătit, strigă Sally, frecându-și mâinile. Are să fie prima nuntă așa de frumoasă în America. Are să se mire și New-York-ul.

...Șoții tăcură iar; fiecare străbătea acum cu gândul Europa, invitând capetele încoronate și familiile lor la minunatele serbări ce aveau să dea cu prilejul căsătoriei fiicelor lor.

(Urmează).

Trad. de Theo Murgeanu.

CÂNTEC

Pentru Eos.

*Ca trandafirul magic din povești,
Atins de vârful magiceî baghete,—
In dulci visări și tresăriri discrete,
Tot măi ispititoare înfloresți !*

Cum nu măi ești acum de loc himeră,

*Mă plec naintefi, ca într'un altar—
In care sufletul pătrunde-avar —
Icoanei săurite 'n altă sferă !*

*Suav, banal și magic trandafir —
Care vei și astfel—întotdeauna,
Primește 'nclinăciunea mea — nebuna —*

*Și tot parfumul—eu să îl respir!..
Apoi.*

VIAȚA 'N GLUMĂ

Reforme administrative

Birourile unei primării

Ion Sărăcilă, umilit.—Domnule ajutor de primar, am nevastă și șase copii, cari n'aș mâncat de două zile.

Ajutorul.—Foarte bine. Lasă-ți numele și adresa. Vom cerceta, și dacă e adevărat ce spui te vom ajuta.

II

Peste opt zile.—In curte la Ion Sărăcilă.

Un funcționar, către un chiriaș.—In curtea asta stă unul căruia îi zice Ion Sărăcilă, care are nevastă și șase copii ?

Chiriașul.—Nu, domnule. Funcționarul.—Pungașul !.. Încă unul care vroia să-și bată joc de administrație !

Chiriașul.—Mă rog, d-le... Ion Sărăcilă a stat aci, e adevărat, dar acum nu măi stă.

Funcționarul.—S'a mutat ? Chiriașul.—A murit, d-le, și el și copiii.

III

Peste o lună.—Cabinetul ajutorului de primar.

Ajutorul.—foarte plictisit.—Proastă afacere !.. Iar ai să ne ia la vale gazetele !.. Încetineala asta administrativă e o adevărată calamitate! Trebuie să-ți punem capăt. (Către un șef de serviciu). Ai să-mi pregătești de urgență un raport, în care vei studia reformele de adus pentru ca serviciile să lucreze mai accelerat.

IV

Acelaș decor.—Peste un an.

Șeful.—Domnule ajutor, am adus raportul.

Ajutorul.—Care raport ? Șeful.—Raportul urgent.

Ajutorul, aducându-și aminte. — A, da!... Citește.

Șeful, citind.—„La începutul iernei, în această epocă în care lipsa de lucru și nevoile existenței înmulțesc mizeriile ce merită sollicitudinea publică, ni s'a părut oportun momentul pentru administrație, de a proceda la reforme imperios reclamate de opinia publică și de principiile umanitarismului.acelea cari...”

Ajutorul.—Perfect! Trece mai departe! Propunerile.

Șeful.—„...Prin consecință, propunem să se mărească lefurile personalului din administrație”.

Ajutorul.—Cum? Ce face ? Șeful. — Firește! Îndoind lefurile, vom avea din partea funcționarilor un îndoit zel și o îndoită activitate.

Ajutorul.—Hm!... E de văzut; voiți studia chestia. Mă tem că reforma asta să nu fie rău interpretată... Caută altă soluție.

V

Acelaș decor.—Peste două ani.

Șeful.—radios.—De data asta, mi se pare că am găsit!

Ajutorul.—Ai găsit, ce ?.. A. da, soluția reformelor.

Șeful. — In definitiv, despre ce e vorba? Să venim în ajutorul mizeriei, de îndată ce ea se manifestă... fără întârzieri și fără formalități?

Ajutorul.—Toțmai.

Șeful.—Și în acelaș timp să luăm măsură ca administrația să nu fie înșelată de false nefericiri?

Ajutorul.—Toțmai aceasta.

Șeful, cu o prefăcută modestie. — Nimic mai simplu! Ca să apărăm toate interesele, va fi destul să introducem în regulamentul asistenței publice un articol care să sune astfel :

Articol adițional : „Orice persoană care va solicita de la Asistența publică vre-un ajutor, fie în natură, fie în numerar, pentru cazuri de vădită mizerie, va fi obligat să verse, în prealabil, o cauțiune de 500 lei”.

Adaptare de

Costache Glumici.

POVEȘTEA UNEI CRIME

de

MAXIM GORKI

— Urmare —

II

Când Ionică intră în cărciumă, fu lovit în față de un curent de aer umed, care-i șterse simțul răcelei din obraji. Un rum albăstriu, moșcator, se ridică spre tavanul bolit și atinse usturând ochii; mirosul de rachiu, tutun și grășime arsă i se urcă la nas; vuetul din cărciumă era năbușit și încurcat—și Ionică fu prins ca de o ameteală, de toate acestea. Încet mergând printre mese, își căută un loc, dar nu găsi nici unul.

Peste tot locul se auzău cârâși cu nasuri roșii, lucrători pe jumătate goi, cu mutre bete, vagabonzi îmbrăcați în zdrențe se uitau posomorâți și cercetători după dânsul, cu ochii lor de tâlhari. Unul dintr'înși, un moglan înalt, uscățiv, cu musteața roșie, făcu semn lui Ionică și-i spuse întinzându-i mâna : „Bună seara flăcăule! Vino 'ncerca!”

Ionică se uită înapoi și împinse cu umărul pe o femeie mititică, rotundă. Fața ei era roșie aprinsă și sprincenele-i negre erau așa de dese ca o musteață.

— Iea seama prostălaule! țipă ea cu o voce răgușită.

Lângă ușă sta la o masă un om singur; Ionică se apropie de dânsul.

— Pot să mă așez ?

— Bucuros!

Kuzin se puse pe un scaun, se dechecă la guler și spuse :

— Măi, măi, măi, atâția oameni!

— Un asemenea local nu e nici o dată gol! D-ta ești de la țară ?

— Da.

— După lucru ?

— Chiar așa e, da!

— Apoi rău loc ți-ai ales!

— Adevărat ?

— De sigur. Eu sunt de trei săptămâni aici.

— Și tot fără lucru ?

— Îți vine să 'nebușești!

Repede, ca o șopărlă, trecu un chelner dinaintea mesei.

— Adă-mi ceai! strigă Ionică și începu să-și observe vecinul.

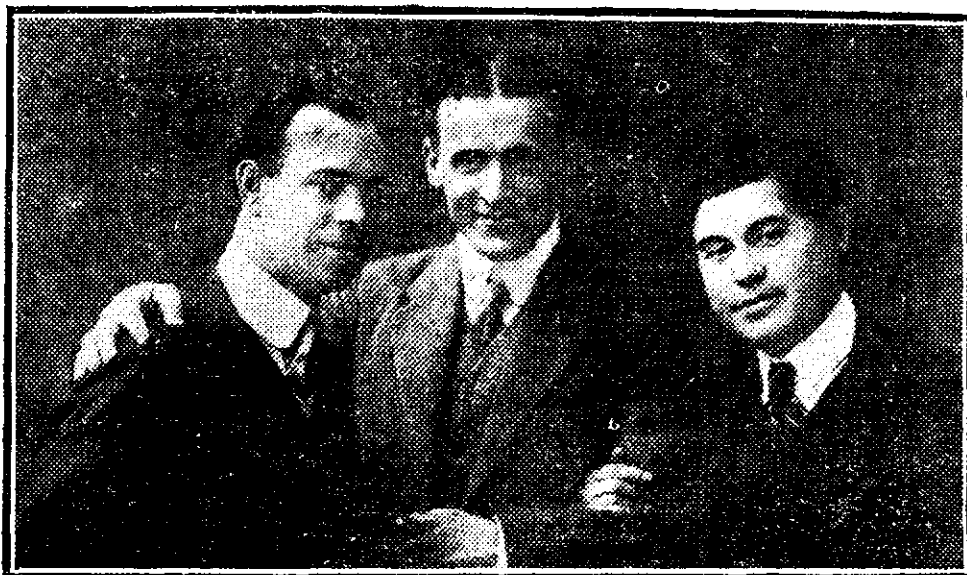
Acesta era un flăcău cam de 25 de ani și era îmbrăcat cu o jachetă femeiească vătuată, dar ruptă și unsoasă.

Era de statură înaltă și uscățiv și se plecă mult peste masă, ca și cum vroia să-și ascundă fața de oameni.

Fața îi era ciupită peste tot și n'avea nici mustăți, nici sprâncene. Din când în când își ridică capul printr-o zguduire puternică și privea la Ionică cu ochii săi cei mari parca și-ar fi amintind de ceva.

GALERIA ARTIȘTILOR ROMÂNI

D-nii Maximilian, Carussi și Ciucurette

Când observă că și Ionică îl examinează cu deamănuntul, zimbî din buzele i subțiri și zise încet: „Am avut o manta, o căciulă — toate au mers pe asta! Numai o pereche de ciubote mai am...” Și își scoase de sub masă piciorul său cel lung, ce era vîrât într-o ciubotă de piele tare și adăugă:

„Și aceste le vînd în curînd, sau le schimb!”

La Ionică îi fu milă de dînsul, temîndu-se pentru sine însuși.

— Poate ar mai merge undeva.

— Unde? Aici sînt atît de mulți de alde noi, cîte frunze uscate toamna! Uită-te, cîtî oameni stau aici și teji vor să mînce!

— Vrei să bem împreună ceai? îl întrepruse Ionică.

— Mulțumesc! Mulțumesc! Eu am băut deja. Inșă poate vrei să bem vreun pîhăruț...?

Și oftă adînc.

Ionică pipăi cu limba banii în gură, făcu apoi semn chelnerului cu degetul și-i porunci răstit: „Adă-mi o garafă!”

Ciupitul zîmbi de bucurie, dar nu vise nici un cuvînt.

— Unde dormi tu? întrebă Ionică.

— Aici aproape — pentru trei copeice. Dar tu?

— Eu abia am venit!

— Așa! Ei — putem dormi împreună!

Fie!

— Bine! Cum ție numele?

— Ioan Kuzin...

— Și mic-mi zice trimia și familia Salakin.

Apoi făcu amîndoi și se priviră zîmbînd. Când chelnerul aduse rachiul și Ionică umpluse pîhăruțul lui Salakin, acesta se sculă, își luă pîhăruțul în mîna, îl ținu înaintea lui Kuzin și zise: „Ei, să bem unul, pentru începutul prieteniei noastre!”

Aceste cuvinte plăcură lui Ionică. Își bău rachiul de dușcă, se scutură și zise mulțumit: „Al doilea merge mai ușor!”

— Se înțelege!

— Eu am venit acum întîiași dată la oraș după muncă; eu treabă fusem deja mai înainte, dar ca să rămîn aici, pentru întîiași dată, zise Ionică umplînd din nou pîhăruțele.

— Și eu, înainte am muncit mereu la moșii. Apoi — m'am sfătuit cu vechiul și m'a dat afară cănele!

— Mie m'a murit tata de curînd. Acuma sînt — mare...

La masa de alături ședeau doi cărăuși, amîndoi erau murdăriți cu ceva alb. Se sfădiu tare și unul, un bărbat în vîrstă, bătu cu pumnul în masă și strigă: „Foarte bine i s'a întîmplat!”

— De ce? întrebă celalt care avea o barbă neagră.

Pentru asta! Ce fel de muncitor era? Muncitorii sînt anume — făina, aluatul, pînea lui Dumnezeu! Celaltî însă, cari nu se pricep la nici o treabă, aceia sînt rămășițele, tîrîțele! Numai ca nutret pentru vite sînt buni...

— Toți oamenii sînt de compătîmit! zise cel cu barba neagră.

Salakin ascultase sfada și zise: „Aceasta e fals!”

— Ce e fals?

— Asta pentru compătîmire. Ia mă pe mine drept pîldă: Vechiul Matei, dușmanul meu — pentru ce mi-a dat drumul? Două ani am muncit — totul cum se cade. Și deodată se înfurie pe mine, că bucătăriței, Mariei, așî fi... et și așa mai departe... Apoi o pereche de hături, așî fi... și pe acestea să le fi... dispăruseră hăturile! Ar fi putut să le tot caute! Atunci vine el deodată: „Afară! Nu mai am trebuință de tine!” Cum asta? El n'are trebuință de mine, dar am eu trebuință de mine... și eu vream să trăesc! Ei apoi... pot avea eu compătîmire pentru vechi?

Salakin tăcu și zise apoi cu o convingere adîncă: „Numai cu mine însu-mi pot compătîmi, cu nimeni altul!”

Trecem dintr-o dată la a noastră „Galerie a artiștilor români” pe cei trei tineri artiști, intru cît cîte trei sînt tot atît de simpatice publicului cercetător de teatru, cîte trei sînt tot atît de buni artiști, cîte trei re-purtează aceleași succese în „Compania lirică română”.

Maximilian, Carussi și Ciucurette sînt stâlpii prețioasei trupe de operetă atît de încurajată de publicul Capitalei ca și de publicul marilor orașe din țară și e lesne de închipuit că fără dînsii cu greu s'ar putea menține succesul Companiei.

De fapt, cîte trei artiști își împart regulat succesele. D. Maximilian e comedian de forță; d-sa face comedie atunci cînd joacă și adaogă glasului său simpatice pătrundere și inteligență și vioiciune cîte se cer unui artist de comedie. Faptul acesta l-a făcut să nu cunoască nesuce-

sele. Din momentul cînd a debutat în operetă și-a cucerit locul în simpatia publicului și a încîntat pe cei mai pretentioși în toate creațiile sale.

Colegul d-sale, d. Carussi, actor de gener” cum se zicea în vechiul jargon al teatrului, face cea mai bună figură în Compania lirică, în care dacă nu aduce contribuția unei știe cărei voci, pune totuși absolut necesara notă a comicului care e comic prin însăși rigiditatea atitudinii și mișcărilor.

Și meritosul trio e desăvîrșit și cum încă? — de d. Ciucurette, care a izbunit să ridice burlescul operetei la rangul de adevărată artă, care nu și dă osteneala să și alegea succesele, pentru unul motiv că din orice rol face succes, care se internaționalizează cu o ușurință nîmitoare și pe care publicul l-a văzut vreodată.

sărb, bulgar, american, etc. cum sînt toate națiile acestea pentru un umorist de seamă.

Așa cum sînt, cei trei artiști își împart frătește simpatia și admirația publicului și vor trebui să împartă cîndva și meritul de a fi treziți, prin talentul lor, gustul de teatru românesc, gustul de muzică frumoasă, gustul de petrecere inteligentă în publicul nostru, pe care prea l'coplesise toată nemărităriea vinezești, tot internaționalismul muzical și petrecerilor de import și... de indecentă.

Și pentru că vorbim de operetă, putem spune, ca în operetă, d-ler Maximilian, Carussi și Ciucurette: „Onoare vouă artiștilor ce tînt și fără pretenții, cu succese și fără... subvenții”.

Aldor

— De sigur! zise Ionică.

După al treilea pîhăruț se întînsă amîndoi peste masă, cu fețele întoarse unul către altul, ameiți de rachiul și de larmă. Salakin începu, fără legătură și iritat, a povesti din viața sa.

— Eu sînt un copil găsit! zise el. Eu sufer în toată viața mea pentru păcatele mamei mele!

Ionică se uită la fața ciupită, turburată, a noului său prieten, dădu tăcut din cap, care îi era foarte ameițit.

— Ionică! Zi să mai vie o jumătate! zise Salakin cu îndoială.

Ionică răspunse: „Asta se poate!”

III

Cînd se trezi Ionică, se văzu întins pe o rogojină într-o pivniță bolțită, întunecoasă, al cărei tavan avea tot atâtea borte, cît și fața lui Salakin. Mișcă limba în gură, banii nu mai erau acolo. Ionică oftă adînc și privi împrejur.

Tot locul era coprins de rogojină, pe cari, asemenea căpițelor de gunoi, zăceau figuri zdrențuroase, întunecate; unii erau deja treji, se mișcau greoiu, sau se țerau încet în jos de pe culcușul lor—alții dormeau încă. O con-vorbire înceată, surdă, se auzia, întreruptă de sforăliile celor cari dormeau într'un loc plescăia ceva cu apă.

— Și tu te-ai trezit!

Lîngă Ionică stătea Salakin. Fața îi era roșie; chiar atunci se spălase cu apă rece. Ținea în mîna o cutie de alamă cu multe rotife și se uita zîmbînd cînd la cutie, cînd la Ionică.

— Eri am tras un chef cum se cade... zise Kuzin, privind pe prietenul său cu imputare.

— Da, regulat am... răspunse celalt cu mulțumire.

— Toți banii mi s'au dus!

— Nu face nimic! Lasă!

— Da-a, tu poți vorbi!

— Nu te îngrij! Eu mai am șaptesprezece copeice, apoi îmi vînd ciubotele, merge...

— Ori-cum în chipul acesta! zise Ionică privind pe prietenul său în față cu neîncredere și adăogă, vîzînd că Salakin tace: „Acum trebuie tu să-mi ajuți! Eu mi-am băut banii cu tine, deci trebuie tu...”

— Bine! Ce să vorbim mai mult? Împărțim și nezarurile și bucuriile. Nu sîntem bogatî și nu ne vom sfădi la împărțire. Mult n'aveam de împărțit!

Privirea și tonul cu care spuse acestea, liniștiră pe Ionică, care întrebă apoi: „Ce ai tu acolo în mîna?”

— Ghicel!

Kuzin se uită împrejur și zise încet: „Poate ceva pentru falsificare de bani?”

— Desteptule! strigă Salakin rîzînd. Dar ce știi tu de falsificare de bani?

— Știu eu. La șapte verste departe de satul nostru se ocupa un țaran cu aceasta.

— Și...

— Nimic. A fost trimis la Siberial

Salakin deveni gînditor, tăcu puțin, învîrti cutia de alamă printre degete și zise apoi: „Da, pentru asta te trimete!”

— Așa dur e într'adevăr așa

fel de lucru? întrebă Ionică încet, arătînd cu capul spre cutie.

— Nu. Aceasta e numai mîșturăria unui ceas. Școală, hăi, să bei cîiaful Ionică se coloră de pe rogojină lui, își netezi părul și zise: „Să mergem!” (Urmează).

Trad. de Al. Dăscălescu

M A M E I

De ziua Ta, nu s'fiori asa de sînt
Să fi le dau... și nici comori întregi
Nu ar cuprîni prea dreptele-ti cuvinte,
Iubirea doar ti-o vechi...

Și o "telegi"!

De argint n'asare, a victor ține
În părul-ti negru, pe încet ti-astecae,
Dar duosia dul'e din priet
Păstrează-aceas roche străbucire...

Și-acum eu deoas grăje tu treseri
Și, m'atereva, mama, te cutremuri
La plînsul capitel tale mavi,
— Așa cum te-am văzut, în alte vremuri!

În poarta Ta mi pleo capul oboșit
Așa de cald e, mamă, tîngă line,
Așa m'adormi prietere-ti senine
În-mi pare ori-ce jale risipit...

De alătea ori, te-am prias împunchiată
În umbra inserării, la leana...
O mamă, nu oprești a soției goană
Chiur de te-ar inchina o vîdă, toate.

Ci lasă să se întîmnie cum e scris
Și nu-te mai ves eti gîndiri prietay
Privesc-a jur, din al vîetor prag
Cum rînd pe rînd ti s'o împlini

tot visul.

Gabriella I. Anastasiu-Vuculescu

CEALALTĂ

MARE ROMAN de HEIMBOURG

— Urmare —

In acelaș timp deschise cineva ușa foarte repede și văzu pe Anita care intră ca o furie galbenă ca ceara.

„Este aci? Intrebă ea.”

— Cine? Soră-mea?

— Da, prințesa; am văzut-o apucând încoa.

— Nu e aci.

— Atunci trebuie să fie prin grădină, veniți cu mine.

Arunca jurnalele și mă lua după Anita, pe care o ajunse la poartă.

— Ce s'a întâmplat, Anita, pentru numele cerului?

— Nu știu; trebuie să fi primit vreaștire urată, căci era ca nebună: eu o cred în stare de oricare. Să alergăm repede la Rothe.

— Lothi! strigă ea, ca pătrunsă de o săgeată.

— Loty! strigă ea, ca pătrunsă lor răspundea glasului meu. Mai bine moartă, imi spuse ea, și eu îi răspunsesem: „Asta nu, Loty, tu nu poți face așa ceva.”

Ajunse în marginea apei, strigând mereu: Loty! Loty! Nu știu cum, dar o găsi în sfârșit, nemișcată, cu brațele încrucișate pe o salcie și cu picioarele aproape în apă.

— Ce vrei să faci Loty? îi strigă ea apucând-o de genuchi.

La își întoarse capul și o văzu schimbata de tot; singurii ochii cari mai păstrău din sclipirea lor frumoasă.

— Eu? nimic; este îngrozitor! imi șopti ea lăsându-se pe mine.

— Vino, îi zise ea, ducând-o pe o bancă; dar ea se împotrivi și apucă o potecă întunecoasă care ducea la vechia noastră locuință.

— Unde vrei să te duci, Charloto?

— Acasă, vino.

— Te înșeli, nu este în direcția asta.

— Ba da, căci nu vreau să mă duc la castel, răspunde ea vroind să se desfacă de brațul meu.

— Acolo nu te poți duce, Charloto, este închis peste tot; vino în odaia mea, acolo unde am petrecut cea dintâi noapte cu bunica.

Elindă ca un copil, se lăsă s'o duc; voiața ei părea învinsă. La poarta grădinei, se întâlniră cu Anita, care se feri de noi, apucând drumul în spre castel. Eu, dușea binișor de mână, pe Charlota, până acasă, casa, al cărui prag nu l' mai trecuse de când rupsese logodna cu stăpânul ei.

Părea că nu-și mai aduce aminte de mine, și sui cu mine treptele scării, până când ajunserăm în odaia mea.

— Acum, stai colea, Charloto, și povestește-mi ce s'a întâmplat. Ai primit ceva știri urâte? Spune-mi, știu bine că impart cu tine toate navoile tale.”

Vrui s'o ia în brațe, dar fugi țipând și căzând jos; mâinile și le înfip-e în păr. Disperarea acestei sărmane inimii orgolioase izbucni în sfârșit în voie, nu o mai putea stăpâni.

— Ai dacă Jean ar trăi, Par putea ucide... strigă ea afară din fire; dacă Jean ar mai trăi.”

Nu pot spune cât ținu această scenă mișcătoare. D-na Roden atrasă de tipete, veni și imi ajută s'o pun în pat.

— Ce s'a întâmplat Toaneto? Vai! nu putui răspunde nimic, sărmanei femei.

Câte-va ceasuri în urmă aflai o parte din adevăr printr'o scrisoare motolită pe care Charlota nu voise să mi-o arate, dar pe care mi-o dete în sfârșit ca să pună capăt întrebărilor mele.

Era de la prințul: cuvinte pasionate, arzătoare, protestări de dragoste, un amor vesnic; apoi plângeri asupre grabei pe care o aveau părinții lui a-l despărți de aceea pe care o iubea, pentru a-l uni cu văduva fratelui său. Literile fugeau din

ochii mei, nu mai puteam desluși de cât cuvintele de datorie politică, barierele exterioare, amor etern, și lăsa să-mi cadă scrisoarea din mâini, umilită, prăpădită. Biata Charlota, cum îi înțelegeam disperarea, acum!

„Scumpă soră! îi zise eu îmbrățișându-o.”

— Și mie îndrăznește să-mi scrie asta! strigă ea într'un acces de disperare, mie, ca și cum... Și cu un gest violent, își scoase inelul din deget și îl asvârli în fundul odăiei, ca și cum obiectul disprețului ei era acolo pentru a-l primi la picioarele ei.

Rămase cu pumnii încleștați, cu ochii țintă, tremurând de ciudă. Neputând s'o liniștim trimiserăm după doctor.

„Ce să fie doctore? întrebă îngrijată d-na Roden.

Doctorul dete din umeri, prescrise o poziune calmantă, și făgădui de a se întoarce.

„Este grav, doctore? îl mai întrebai eu, conducându-l până la scară.

— Trebuie să așteptăm, răspunde el puțin laconic și plecă.

Mă așezai lângă pat; bolnava începu să aiureze, dar se liniști puțin câte puțin și în loc de cuvinte violente, șoptea cuvinte de amor. Se credea în grădină, ascultând privighetoria, vorbea de căsătorie, de orele scurte de fericire, apoi izbucnind în plâns, striga din nou: „Jeane, vino de mă răzbină!”

Eșii și eu puțin să mă odihnesc pe canapeaua din salon; aveam fiori, capul imi era greu, idelle zăpăcite, nu mă puteam convinge de realitatea nenorocirii de care mă temeam! Când mă deșteptai, soarele lumina odaia și în fața mea sta Charlota. Era palidă ca o moartă, părul și halnele îi erau în dezordine, și ochii ei aveau o expresie care mă inspăimânta.

— Cum îți este Charloto? De ce nu stai culcată?

— Nu-mi este somn; mi-e frig și tremur.

O lua pe canapea, o înveli cu o broboadă, îi adusei o cafea caldă și aprinsei focul. Bău frumos cafeaua, se înfășură în șal și rămase nemișcată, cu ochii ațintiți asupra unui singur punct. Mă apropiai încet să-i dau părul de pe ochi, dar mă respinse, aruncându-mi o privire îngrozitoare, care mă făcu să nu mai îndrăznesc a insista.

Nici nu-l mai vorbi, căci nu voia a-mi mai răspunde. Stătu astfel până la 12, și spuse d-rului ca să nu mai vie că se simțea foarte bine.

D-na Roden imi zise:

„Este o criză, s'o lăsăm singură, căci nu ai să faci nimic cu ea, Toaneto. Vino mai bine de vezi pe Charles. Credeam să-i pot ascunde afacerea, dar mi se pare că i-a vorbit doctorul: este foarte îngrijorat, și cam cu toane.

— De-ași ști numai ce ar trebui să facem!

— Sora d-tale trebuie mai întâi să se facă bine, Toaneto; sper că Charles al meu are să fie cuminte, adăogă ea cu un oftat.

Intrai în odaia lui și mă apropiai de canapeaua pe care sta cea mai mare parte din zi. În fața lui aveau cărți și ziare, dar nu citea. Poate mi se păru mie că imi zise bună ziua mai puțin afectuos ca de obicei? privirea lui se opri pe ceasornic: sunase trei ore.

„Ai vreme și pentru mine? mă întrebai când mă văzu că mă așez la fereastră și deschid un jurnal ca să-i citesc.

Mă uitai la el; se roși și un tremur nervos îi mișcă buzele.

— Da, am vreme; îi răspunsei eu scurt.

— Adevărat? și vocea lui părea puțin ironică.

„Lasă, te rog, jurnalele; azi nu

sunt destul de liniștit pentru a asculta...”

Lăsa să-mi cadă jos jurnalul și mă uitai pe fereastră. Ce puteam face? Nu eram de cât: „cealaltă” și deasupra lui era aceea pe care nu o putea uita, nenorocită, bolnavă, fără nici o protecție!

„Te rog, d-ră Antoaneto, nu sta aci pentru mine, poate prezența d-tale este fără îndoială mai necesară în altă parte.

— Mama d-tale m'a trimis lângă d-ta, crezând că Charlota are nevoie de liniște și că d-ta aveai nevoie de puțină distracție, dar plec!”

Pusei jurnalul pe masă și abia ținându-mi lacrimile trecui pe lângă el ca să ajung la ușe. Oare grija ce aveam de Charlota îl făcea așa nedrept cu mine?

În spre seară, Loty imi adresă cuvintul:

„Ai cerneală și hârtie de scris, Toaneto?”

Îi adusei ce ceru și se apucă să scrie, cu litere mari; peste puțin timp sfârși.

„Vrei să fi atât de bună Toaneto, ca să duci chiar tu scrisoarea aceasta la poștă?”

Făcui ce imi zise; scrisoarea era pentru prinț. Când mă întorsei, înfălnii pe Anita ducând o depeșă și o scrisoare.

„D-na prințesă nu a voit să le primească; mi-a spus să le trimit înapoie, spunând că dansa a plecat.”

— Sunt de la prinț, Anita?

— Da, d-ră.

Găsi pe Charlota umblând prin odaie în lung și în lat și vorbind cu ciudă:

— Această Anita devine foarte o-braznică, s'ar părea că...

Se opri, cu mâinile încleștate, ca și cum nu găsea cuvintul pe care trebuia să-l pronunțe.

„De cine vorbești Charloto?”

— De Anita: ce mai întrebă? I-am spus să-mi aducă unele din lucrurile mele și mă face să aștept. Este drept că nu mai pot spune nimic, adăogă ea, încercând a râde, și alergând prin odaie.

Aprinsei lampa fără a răspunde și lăsa perdelele la fereastră.

„Te înbuși aci, exclamă ea, deschizând ușa de la odaia de culcare. Odăile acestea joase sunt mai rău ca o închisoare.

In acelaș timp Anita bătu și intră cu un coș mare; Loty îi smulse aproape din mână, scoase șervetul care îl acoperea și îl puse pe masă.

„Ce te-a apucat? strigă ea, zărind cutiile cu scule; ce crezi că am să păstrez aceste fleacuri? Poftim, și mai na, și pe acestea... toate cutiile cu scule fură asvârlite jos. Anita se plecă ca să le adune și cât p'aci era să primească în cap o casetă grea din care o mulțime de piese de aur se împrăștiară prin casă.

„Ți-am spus că vreau să-mi aduci scrisorile, urmă ea în ciudă; cum îndrăznești să-mi aduci toate astea? Fă bunătate și adu-mi ceți cer, și astea să le pui de unde le-ai luat!”

Rămăserăm încremenite! Ce să mai răspunzi?

Luând apoi o casetă de fildeș cu argint lucrată, o descuiă cu mânuțele ei cari tremurau; era ticsită cu scrisori, luă o mână și fără milă le asvârli în foc!

„Pentru D-zeu, d-nă prințesă, ce faceți? strigă Anita îngălbenind, și voind s'o împiedice. Vă rog, nu ardeți aceste scrisori, fie-care cuvint de-al prințului pentru d-voastră, în situația în care vă găsiți este de mare valoare!”

— Lăsați-mă în pace! răspunde cu autoritate Charlota.

— D-nă prințesă...

— Ți-am spus să mă lași în pace, repetă ea odată; luminându-i-se fața la flacăra focului, părea inspăimântătoare la vedere.

Anita se dete la o parte, dând în cap cu tristea, și se apucă să strângă obiectele răspândite pe jos, apoi eși.

Loty era ocupată tot cu aprinsul scrisorilor. Odată însă, păru că stă la gânduri, în fața unei hârtii, și a-

plecându-se, își opri mâinile răsbunătoare; dar nu ținu mult nici această pornire, căci și scrisoarea aceea se duse după cealaltă, devenind prada fiăcărilor.

Eu nu puteam vedea acest spectacol: o părăsi și intrai în odaia noastră de culcare; dar răsul ei nervos, mă rechemă din nou, și o găsi ținând în mâini, cumina ei de noată: răsul ei imi sfâșia inima.

„Loty, scumpă Loty”, îi zisei eu, căutând a-i smulge cumina, pe când ea căzu prăpădită pe un scaun, acoperindu-și fața cu mâinile și plângând și răzând în acelaș timp, de ți se rupea inima de mila ei.

Ingeuchiai la picioarele ei pentru a o îmbrățișa, dar ea mă respinse răcându-mi:

„Lasă-mă, sufer de nu mai pot; dacă ași putea dormi cel puțin!”

Se sculă și se duse de se aruncă în patul ce i se pregătise lângă al meu. După câte-va clipe, dormea nemșcată, cu ochii închiși, de nici răsuflarea nu i se auzea.

Auzi bătând cine-va în ușă, și odată fața îngrijată a bunii d-ne Roden apărui, întrebându-mă încet:

„Charles pretinde că a auzit răzând; este adevărat, copilă mea, s'a răs aci la d-ta?”

— Da, răspunsei eu; Charlota este foarte turburată.

— De-ar putea plânge sau dormi, cel puțin.

— Este prăpădită; eu cred că are să adoarmă.

— Atunci vei putea să te scobyi un moment jos, Antoaneto; Charles nu prea se simte bine; am încercat să-l leg la braț dar sunt cam stângace, și el se vaită; e grozav lucru să nu mai poți vedea bine!”

Mă scoborai cu ea și mă apucai să-l leg. Charles avea fața întoarsă la perete și părea că nu vrea să se întoarcă. Suferea el oare, că știa pe Charlota așa aproape de el și atât de nenorocită?

— Vrei să-ți citească ceva, d-le Charles? îl întrebai eu în fine.

— O! te rog, nu te obose.

— Fac cu plăcere, de-ar fi numai ca să-ți schimb puțin ideile.

— De unde știi d-ta dacă gândurile mele mă obosesc or nu? întrebai eu cu încăpățănare de bolnav. Nu avusei ce-i răspunde; se întoarse atunci cu fața la mine, și văzându-mi ochii plini de lacrimi mă întrebă:

„Plângi? Te-au măhnit vorbele mele, d-ră? Eu deschisei o carte care era pe masă și începu să citească: vocea mea tremura; îi simțeam privirea țintă pe mine. D-na Roden își luase lucrul, eu îi auzeam cârțigele; puțin câte puțin nu mai auzii decât glasul monoton, citind fără a pricepe ceva, ca o mașină; era unul din ultimele capitole de Eckehard, roman istoric de Scheffel.

De odată tăcui; de asupra capului nostru se auzeau pași regulați și repezi. Îngrijată, mă uitai la Charles; își ținea capul pe brațe, și mă privea liniștit.

„Urmează, te rog” zise el.

Un obiect greu se auzi căzând de asupra noastră făcând un zgomot foarte mare; dintr'o săvitură fui în picioare, asvârlind cartea și vrând să mă duc, dar el mă țina de rochie spunând mamei sale care și ea se ridicase:

— Da, mamă, ai face bine să te duci d-ta să vezi ce s'a întâmplat; d-ta, d-ră Antoaneto să rămâi aci; nu vezi că tremuri, îți face atâtea emoțiuni!

Eram în adevăr, foarte rău, abia mă puteam ține. „Biata copilă!” zise el, mișcat, și ochii i se îndreptară în spre plafon; vorbea de Charlota, fără îndoială.

„Este bolnavă”, îi spusei eu.

Sgomotul deasupra noastră încetase. D-na Roden veni și ne spuse:

„Fără teamă, Toaneto; o dureri mare trebuie să-și aibă cursul ei.

A se citi urmarea în „Universul Literar” care va apare Dumineca viitoare.

Ilustrația noastră colorată

Revista din Cetinje cu ocazia proclamării Muntenegrului ca regat

După cum chiar din «Notele Săptămânice» ale acestui număr se poate vedea, vechiul principat al Muntenegrului s'a proclamat deunăzi regat și valorosul lui principe a luat titlul de rege.

Cu prilejul acestei proclamări, s'a făcut la Cetinje o mare revistă militară la care au asistat Regele și Regina Italiei, Regele și Principele moștenitor bulgar, precum și curtea muntegreană.

Ilustrația colorată din pag. 1 a ziarului nostru reprezintă un moment al acestei reviste.

AMINTIRI ISTORICE

INSULA SANTA-ELENA

Celebra insulă renumită prin captivitatea lui Napoleon I Bonaparte. Insula se află situată în oceanul Atlantic la 6 grade longitudine orientală și la 15 grade latitudine sudică.

Ea se află situată la o depărtare de 1550 kilometri de țărmlul Africei și la 3300 kilometri de acela al Brasilei.

Ea are o lungime de 17 kilometri și o lățime de 10 kilometri. Inconjurul insulei e de 45 kilometri.

Numărul locuitorilor din insulă se urcă la 5000, din cari 2500 sunt negrii.

Capitala insulei este *Jamestown*, situată în partea nordică a insulei pe niște stânci prăpăstioase și inaccesibile, afară numai de un singur loc, foarte înălțat.

Insula Santa Elena are și câțiva muniți din cari cel mai înalt e vârful *Diana*, ce are o înălțime de 855 metri.

Insula are pozițiuni pitorești de boată frumusețea, situațiuni incântătoare, puține șesuri.

Cel mai însemnat șes este acela cunoscut sub numirea de *Langwood* în partea orientală, unde se afla reședința lui Napoleon I Bonaparte.

Insula a fost descoperită de portughezul Juan de Noya în anul 1501 la 18 August în ziua Sfintei Elena (după stilul nou), de unde și-a luat și numirea.

Insula aparținea olandezilor de la anul 1610 până la 1650, dar de la 1650 se află în stăpânirea englezilor.

După ce Napoleon fu învins la 18 Iunie 1815 de generalii Wellington și Blücher la Waterloo în Belgia, se retrase în Franța închizându-se în palatul Elysee-Bourbon, unde abdică în favoarea fiului său, care trebuia să ia numele de Napoleon al II-lea, dar streinii atunci stăpânii Franței nu recunoscură această hotărâre, iar tânărul principe fiind răsturnat fu încredințat împăratului Austriei, bunicul său, care la 1818 îi dădu titlul de duce de Reichstadt.

Acest principe nu trăește mult și moare în floarea vârstei la Schoenbrunn de oftică, în anul 1832.

Napoleon se duse la portul Rochefort, imbarcându-se pe vaporul englez „*Bellerophon*”, crezând, că Anglia îi va acorda o generoasă ospitalitate. Dar cabinetul englez abuzând de încrederea sa îl declară prizonier și în urma propunerii aliaților îl transportă la Santa Elena.

Napoleon ajunse în această insulă însoțit de un mic număr de credincioși și anume: *Bertrand*, *Montholon*, *Gourgand*, *Las-Cases*.

Retras în modesta reședință de la *Langwood*, Napoleon I Bonaparte se ocupă cu redactarea *Memoriilor* și *Campaniilor sale*.

În timp de cinci ani cât a trăit Napoleon, a suferit multe amărăciuni și umiliri din partea lui sir *Hudson-Lowe*, guvernatorul englez al insulei.

Napoleon I Bonaparte a murit la 5 Mai 1821 în al 52-lea an, fiind îngropat la Santa-Elena.

La 1840, în urma intervenției guvernului francez către Anglia, rămășițele sale fură aduse în Franța, și îngropate cu mare pompă la *Dôme des Invalides*, în mijlocul tovarășilor săi de victorii.

Foarte importante sunt de citit *Memoriile* publicate de Las-Cases, sub numele de *Mémorial de S-te Hélène*, de cari se zice, că au fost dictate de Napoleon. Au fost adeseori aranjate și interpelate.

Memoriile publicate de Montholon, Gourgand, Bertrand au fost dictate în realitate de împărat și merită toată încrederea.

Locuința lui Napoleon I Bonaparte numită *Langwood*, a fost cumpărată în anul 1858 de împăratul Napoleon al treilea.

A. Vântul.

DIN HAZUL ALTORA

Răspunsuri potrivite

D-na Sabieia, o cântăreață vestită, fu chemată de o regină a Belgiei să cânte la palat.

Ea ceru 6000 franci pe seară. Regina, surprinsă, îi zise: — Dar bine, eu nu plătesc generalilor 6000 de franci.

D-na Sabieia răspunse: — N'ai de cât să pui generalii să îți cânte.

Vizitiul lui Frederic cel mare, regele Prusiei, făcând o greșală la hățuit, răsturnă trăsura și pe Soveran.

Acesta se infurie grozav și începu să-i certe.

Vizitiul însă stetea chitic pe capră. Când împăratul încetă, el se întoarse și zise:

— Par'că Maria ta n'ai pierdut nici o bătălie?!

JOCURI

ȘARADĂ

de d. M. Rădulescu, Bogdana

Partea 'ntăi sunt trecătoare,
Iar a doua curgătoare;
La un loc împreunate
Țin ceva rotund în spate.

Cupoanele și deslegările se trimet administrației, strada Brezoianu, 11.

Deslegarea problemei din «Universul Literar» No. 34 este:

I — 217 $\frac{1}{2}$ mere
II — 166 $\frac{1}{2}$ »
III — 147 $\frac{1}{2}$ »

Persoanele, cari prin tragere la sorți au câștigat câte unul din cele 10 volume bibliotecă oferite ca premii, sunt următoarele:

București: d-ra Melanie Namianu.
Murgeni-Tutova: d. C. Țicău.
Sinaia: d. Pascu Ioan.
Drăgășani: d. Mihail Șerbănescu.
Ionești (prin Găești): d. I. Căciulă.
Cernavoda: d-ra Floricel Ionescu.
C. de Argeș: d. Gh. Bădoiu, inst.
Brăila: d. George V. Țoiu.
Galați: d-ra Elena Pandele și d. Leo Berall.

SFATURI CASNICE

Cum se curăță bureții.—Se pun bureții într'un vas cu apă în care s'a stors zeamă de lămâie și peste câteva minute se spală în apă curată. Dacă buretele e prea încărcat cu săpun, trebuie să fie ținut în apă în care s'a dizolvat sodă, înainte de a fi pus în apă acidulată.

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU
BOALE DE FEMEI
— SUB DIRECȚIA —

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar, șeful serv. de gynecologie al spitalelor Eforiei
SECȚIE SEPARATĂ pentru BARBAȚI
(hemoroide, hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi uretrale, etc.)
Strada Sf. Ionia 8, în dosul Teatrului National
— TELEFON 2/96 —

PUCHER

BUCUREȘTI

148, CALEA VICTORIEI, 148

Nu cumpărați din altă parte, căci eu vând cu jumătate preț:

1 Bieicletă nouă . . . . . Lei 130.—
1 Bieicletă roată liberă, automată lux . . . . . 150.—
Anvelope . . . . . 5.—
Cameră 3.50
Dunlop, prima anvelopă 12.50
» » cameră 6.50
Continental, prima anvelopă . . . . . 11.—
Continental, prima cameră 5.50
Centrum, prima anvel. 9.50
Pedale perechea . . . . . 4.—
Ort ce lanț . . . . . 4.—
Pompe picior 2.20
Furcă nouă . . . . . 8.—
Lămpi acetilina 3.80
Atelierul mecanic, cel mai efitin
Cereți catalogul

INAINTE și DUPA
Intrebuintarea Cremei și Pudrei „FLORA”
PASTA de dinți BUCOL APA de GURA
1 lea 50

SĂPUN DE TOALETĂ
„FLORA”
De o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinele și tenul. Bucata lei 1.25.

VOPSEA de PĂR RAPID
Garantat absolut nevătămătoare, vopsește imediat părul căruntit sau albit, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Intrebuintarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vopsea de păr. Lei 2.50 la droguerii și farmaci.

MIGRENA
dureri de cap, de dinți, nevralgii, dureri reumatice, vindecă sigur Pastilele Neuralgine Jurist, aprobate de Consiliul sanitar.
2.50 la droguerii și farmaci

BOMBOANE ORIENTALE
Parfumează admirabil gura și dis-trug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 banii la droguerii și farmaci. A se afla marca: «Semiluna cu stea».

Toți abonații la «ZIARUL CĂLĂTORILOR»

participă, cu începere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) O sobă «Godin», No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă: Industria Metalică «Marcu», B-dul Elisabeta, No. 5.

2) Una pușcă fină de vânătoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică *Pieper Bayard*.

3) Un pistol automat de buzunar, *Pieper Bayard*, modelul cel mai nou, fiind de calibrul mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ.

Una carabină de mare precizie, cal. 12, *Pieper Bayard*, semi-automată.

Toate aceste arme sunt cumpărate de la marele magazin *B. D. Zisman*, 44, calea Victoriei, furnizorul Curții Regale.

5) Una oglindă mare venețiană de cristal;

6) Una mășună de toaletă, cu oglinzi de cristal;

7) Una mașină de cusut, de mână;

8) Două frumoase tablouri.

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile *Marco Dattelkremer*, strada Carol, No. 62.

9) Una pendulă de bisrou;

10) Una chieșă de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere *Schmith & Stratulat*, calea Victoriei, No. 53.

11) Un gramofon perfecționat;

12) Una mandolină din lemn de palisandru, ornată cu sifid, cumpărate de la marele magazin de muzică *Jean Feder*, calea Victoriei, 54.

13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie *Th. Radvon*, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie și bambu *D. Litmann*, str. Lipseanu, No. 3.

15) O duzină crema «Flora».

16) O » săpun «Flora».

17) O » pudră «Flora».

18) 2 ceasornice de argint pentru bărbat.

19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic «*Veselia*».

20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul «*Universul literar*».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorți, abonaților «*Ziarului Călătorilor*».

Pretul abonamentului lei 5 pe un an 2.80, pe 6 luni.

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur
PECTOSIN ITEANU
— Sticla lei 3.— Droguerii și Farmaci—
Anemia: clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală combinate
HEMOFER ITEANU
Face poftă de mâncare și este unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit.
Sticla lei 4.— La droguerii și farmaci

La administrația ziarului „Universul” se află de vânzare LINII DE COLOANA (de alamă) pentru ziar.

NOUILE PREMII ALE ZIARULUI „UNIVERSUL“

Cu incepere de astăzi, ziarul „Universul“ oferă abonaților săi următoarele mari și de valoare premii:

O VILA LA SINAIA

Construită anume anul acesta pentru abonații noștri, în pozițiunea cea mai incântătoare a Sinaei, de strada Furnica.

Un Dormitor de bronz

Foarte elegant, de mare valoare, cumpărat de la *Industria Metalică Marcu* B-dul Elisabeta No. 5.

Un Divan-Pat și un salonaș modern

Cumpărate de la marele magazin de mobile „*La Centrala Marco Dattel kremer*, str. Carol No. 62

Un mare piedestal de marmoră

Foarte frumos sculptat, pentru flori.

Una Bicicletă, una Pușcă de vânatoare și un pistol automat

Cumpărate de la marele magazin de arme, *B. D. Zissmann* calea Victoriei 44.

Un Gramofon perfecționat

O VIOARA

sistem Stradivarius
Cumpărate de la marele magazin *Jean Feder*, calea Victoriei No. 54.

Un flaut ornat cu fildeș cumpărat de la magazinul La Harpa, c. Victoriei 5.

Un ceasornic de aur pentru bărbat și o pereche cercei cu 6 pietre diamant, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasornicaria Colței“.

Una pendulă de perete artistică lucrată, bătând orele.

O elegantă pendulă de birou.

Două fructiere, cumpărate de la marele magazin de horologerie și bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta No. 9.

Un inel de damă cu o piatră de valoare.

10 tablouri aquarele.

Șase ceasornice pentru bărbați.

Șase ceasornice „Reveil“.

20 abonamente pentru 6 luni la „Veselia“

10 abon. pentru 6 luni la „Ziarul Călătoriilor“

Cu toate că acordă aceste mari premii, „UNIVERSUL“ menține aceleași prețuri de abonament adică:

— Lei 18 pe un an; Lei 9,15 pe 6 luni; Lei 4,65 pe trei luni —

Abonații mai primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR“, iar cei ce se abonează cu începere de azi mai primesc un volum din

— Memoriile Regelui Carol I —

Spre a participa la premiile acestea, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; cei pe 6 luni, 14 bonuri; iar cei pe 3 luni, 5 bonuri.